

העסקת עובדים זרים בענף המלונאות ותיקון החלטות ממשלה

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. לקבוע כי המכסה המירבית להעסקת עובדים זרים אזרחי ירדן בענף המלונאות באזור אילת תעמוד על סך של עד 2,000 עובדים זרים יומיים, זאת לא יאוחר מיום 1.8.2022. המכסה האמורה תעמוד בתוקף עד ליום 31.12.2024.
2. לעניין החלטה זו יוגדר "אזור אילת" כעיר אילת והיישובים המצויים בתחומה המוניציפאלי של המועצה האזורית חבל אילות.
3. להנחות את מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה (להלן – הרשות) להקצות היתרים לפי סעיף 1יג לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן - חוק עובדים זרים) להעסקת עובדים ירדנים במתקני אכסון מלונאי באזור אילת, בהתאם לקריטריונים להקצאת היתרים אלה, אשר נקבעו בנהלי הרשות המפורסמים על ידה באתר האינטרנט, כפי שיעודכנו מעת לעת, ובפרט בתתאם לאמור בהחלטה זו. ההיתרים שיונפקו מכוח סעיף זה, יהיו בתוקף עד ליום 31.12.2024.
4. להטיל על שר החוץ לפעול מול הרשויות בירדן לקידום השבת מתווה העסקתם של העובדים למתווה יומי באופן בו כניסתם של העובדים הזרים מירדן וחזרתם לירדן תתבצע על בסיס יומי, וכן להגדלת מספר העובדים ל-2,000, כאמור לעיל ולעדכון האזור הגאוגרפי בו תתאפשר העסקת עובדים אלה.
5. בהתאם להנחיות משרד הבריאות נכון למועד החלטה זו, המאפשרות את חידוש כניסתם וחזרתם היומית של העובדים הזרים היומיים מירדן לעבודה בענף המלונאות באזור אילת, ללא חובת לינה בעיר אילת, לבטל את סעיפים (א)(2) ו-(ב) בהחלטת ממשלה מספר 865 מיום 26.12.2021 בדבר "סיוע לענף התיירות לאור כניסת זון האומיקרון של נגיף הקורונה ותיקון החלטות ממשלה"; לבטל את סעיף 2 בהחלטת ממשלה מספר 175 מיום 25.7.2021 בדבר "סיוע לענף המלונאות בעקבות התמשכות משבר הקורונה ותיקון החלטות ממשלה"; ולבטל את החלטת ממשלה מספר 121 מיום 21.6.2020 בדבר "העסקת עובדים זרים ירדנים במלונות באזור אילת ותיקון החלטות ממשלה".
6. ככל שבעתיד ישתנו הנחיות משרד הבריאות באופן שיחייב את לינת העובדים הזרים מירדן באזור אילת, תחולנה על המעסיקים בעלי ההיתרים להעסקתם כלל החובות הנובעות מלינת העובדים בישראל, ובכלל זה החובה לספק לעובדים הירדנים מגורים הולמים לפי סעיף 1ה' לחוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו, תשלומי החובה החלים על העסקה של עובדים זרים שאינם יומיים, וכן כל החובות החלות על הצדדים ליחסי העבודה, לרבות מכוח חוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו. בנוסף, ככל שתידרש תקופת בידוד, תחול על המעסיקים בעלי ההיתרים החובה לספק לעובדים מקום בידוד, ארוחות וגישה חינם לרשת האינטרנט בשטחי המגורים בתקופת הבידוד, על חשבונם של המעסיקים בעלי ההיתרים. זאת, בנוסף לחובת יישום כלל הנחיות משרד הבריאות הן במקומות העבודה והן במגורי העובדים הירדנים.

7. לתקן את החלטה מס' 4101, מיום 5.8.2018 בדבר "קידום והבאת עובדים זרים לתחום המלונאות" (להלן - **החלטה מס' 4101**), כך שלאחר סעיף ז'(2) יבוא סעיף ז'(3) כלהלן: "ככל שמכסת העובדים הזרים האמורה בסעיף ז' תגיע למיצוי של 80%, תגדל המכסה המרבית בעוד 1,200 עובדים זרים נוספים".
8. על אף האמור בסעיף ט' להחלטה מס' 4101, שיעור העובדים הלא ישראלים (עובדים זרים ועובדים פלסטיניים) במגזר העסקי ביחס לעובדים הישראלים, ייבדק החל מסוף שנת 2023, בהתייחס למכסה האמורה בסעיף 7 להחלטה זו. לצד זאת, יימחקו המילים "ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים", ובמקומן יופיעו המילים "וזרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה". בנוסף, כל הארכת מכסת עובדים זרים בענף המלונאות, כאמור בסעיף 7 להחלטה זו, לכל שנה נוספת, תתבצע, החל מסוף שנת 2023, בכפוף להודעת הממונה על אגף תקציבים במשרד האוצר למנכ"ל הרשות שתינתן לא יאוחר מיום ה-1 בספטמבר של כל שנה החל מיום ה-1 לספטמבר של שנת 2023, על שיעור האבטלה השנתי הממוצע. לעניין זה, אם שיעור האבטלה השנתי הממוצע, יעלה על 7.5%, לא יוארך תוקף המכסה אלא לאחר המלצת הצוות הבין-משרדי, בהתאם לבקשת מנכ"ל משרד התיירות, שתבוא לאישור מנכ"ל הרשות. אם שיעור האבטלה יפחת מ-7.5%, יוארך תוקף המכסה באופן אוטומטי.
9. יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל הינם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים, וכן קיומו של מצב חירום בישראל, הנחיות משרד הבריאות וכיו"ב. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

דברי הסבר

רקע כללי

מגפת הקורונה גרמה לפגיעה קשה בתעשיית התיירות בכלל ובענף המלונאות בפרט. פגיעה זו מתבטאת, בין היתר, בהחמרת המחסור בכוח אדם במקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי בארץ, שהחל עוד טרם משבר הקורונה והחמיר כאמור במהלכו. ההגבלות אשר הוטלו עקב משבר הקורונה הורו, בין היתר, על סגירת מתקני אכסון מלונאי לסירוגין, ובעקבות כך הובילו להוצאת רבים מעובדי ענף המלונאות לחל"ת, נסיבות שיצרו חוסר יציבות תעסוקתי. על אף הסרת ההגבלות האמורות, לא נרשמה התאוששות תעסוקה בענף המלונאות מאחר ורבים מהעובדים מצאו עבודה בתחום אחר ולא שבו לעבודתם הקודמת בענף המלונאות. לאור האמור, קיים קושי מהותי בגיוס כוח אדם למקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי.

מחסור בכוח אדם מקצועי במתקני אכסון מלונאי מהווה את אחד החסמים המרכזיים לחזרת תעשיית התיירות בישראל למצבה טרם משבר הקורונה. כח האדם במתקני אכסון מלונאי מהווה כ-40% מהוצאות התפעול המלונאי ומהווה את אחד האתגרים הקשים ביותר בניחול מתקנים אלה. היעדר כח אדם זה בתפקידי החדרנות והניקיון מהווה את אחת הבעיות החמורות המכבידות על תפעול מתקני אכסון מלונאי, כאשר היעדר כוח אדם מקצועי לתפקידים אלה מהווה הכבדה נוספת על יכולת התנהלות מתקני אכסון מלונאי וחזרתם לשגרה.

תחלופת כוח אדם וחוסר מקצועיותו בעקבות כך, פוגעים גם באיכות המוצר התיירותי המסופק במתקני אכסון מלונאי בישראל ובתחושת יחס-תמורה נמוכים. מהנתונים בשטח עולה, כי המתסור בעובדים בתחום החדרנות והניקיון גורם בפועל לעיכובים בזמני מסירת חדרים לאורחים. תופעה נוספת הנובעת ממחסור בכח אדם במקצועות האמורים היא "סגירת" חדרים במתקני אכסון מלונאי בתקופות בהן אין בנמצא כוח אדם מתאים, דבר המוביל אף הוא לפגיעה קשה בכלכלה. יודגש, כי איכות ניקיון וסידור החדרים היא אחד המדדים המשמעותיים המשפיעים על שביעות רצונם של האורחים מאירוח במתקני אכסון מלונאי. בנוסף, מאז פרץ מגפת הקורונה ישנה הקפדה יתרה על שמירת היגיינה וסטנדרטים גבוהים של ניקיון כחלק משמירה על בריאות הציבור ולשם כך נדרש כוח אדם מקצועי.

משרד התיירות פועל לשיפור ופיתוח המוצר התיירותי כל העת. המוצר התיירותי הישראלי, בין היתר, מתמודד בתחרות בינלאומית מול מדינות נוספות ולכן יש הכרח לשפר ולשדרג אותו בכל זמן נתון, זאת על מנת לשמר את האטרקטיביות של המוצר התיירותי בישראל מול מדינות אחרות. תחלופת כוח אדם בתדירות גבוהה מובילה לפיריון נמוך ושירות ברמה נמוכה, הפוגעים באופן ישיר בתחושת יחס-תמורה של התייר.

על רקע פתיחת השמיים והעליה בביקוש לאירוח במתקני אכסון מלונאי, התחרות על התייר הולכת וגוברת. בעולם התחרותי הבינלאומי, בו מדינת ישראל מתחרה מול מדינות אחרות, איכות האירוח והשירות בבתי המלון מהווה מדד משפיע וככזה מעצבת את חווית התייר באופן קבוע. לאור האמור, יש לפעול לשיפור חוויית התייר במדינת ישראל, בין השאר, באמצעות הסתייעות בכח אדם מקצועי, מתאים ומחויב, כפי שפורט לעיל. בנוסף, עם פתיחת עונת הקיץ והחזרה לשגרה, תוך הסתגלות לאורח חיים לצד נגיף הקורונה,

קיים שגשוג בתיירות הפנים לצד עליה בתיירות הנכנסת. משרד התיירות פועל לשיקום התיירות בארץ, ובתוך כך מתקני אכסון מלונאי מצויים בתפוסה גבוהה מאוד. המחסור האמור בעובדי חדרנות וניקיון במתקני אכסון מלונאי מציב בפני מתקני אכסון אלה אתגר במתן שירות לאורחי המתקנים ופוגע באיכות המוצר התיירותי.

על מנת להתגבר על המחסור בכוח אדם במקצועות החדרנות והניקיון, המלונאים מסתייעים בעובדים שאינם ישראלים, באזור אילת בעובדים ירדנים ובכלל הארץ בעובדים פלסטינים.

נוכח האמור לעיל, מבקש משרד התיירות, באמצעות הצעת מחליטים זו, בין היתר, להגדיל את מכסת העובדים הירדנים מ-1,500 עובדים ל-2,000 עובדים, ובתוך כך מבקש להשיבם לסטטוס של עובד יומי, כפי שהיה לפני מגיפת הקורונה, ולהגדיר מחדש את "אזור אילת", הכל בהתאם לנימוקים המפורטים להלן:

1. הגדלת מכסת העובדים הירדנים מ-1,500 עובדים ל-2,000 עובדים – יוקדם, כי נכון

לעת הזו מכסת העובדים הירדנים הקיימת (1,500 עובדים) מנוצלת במלואה. נובח האמור, הגדלת המכסה מתבקשת לאור הנימוקים הבאים:

א. העיר אילת שונה מערים אחרות במרכז הארץ אשר להן קיים עורף אורבני המאפשר הבאת עובדים מהפריפריה. עובדה זו משפיעה על כמות העובדים בעיר אילת וסביבותיה.

ב. המחסור בכוח אדם בענף המלונאות במקצועות החדרנות והניקיון קיים לאורך שנים והחריף עם פרוץ מגפת הקורונה, מאחר שעובדי מתקני האכסון המלונאי הוותיקים הסבו מקצועם או בחרו שלא לחזור לעבודתם בענף התיירות עם חידוש הפעילות בענף המלונאות.

ג. העובדים בענף המלונאות במקצועות החדרנות והניקיון נאלצים לעבוד במשמרות כפולות על מנת לעמוד בלחץ ובעומסים. הדבר גורם לאי עמידה בסטנדרטים נאותים ולפגיעה ברמת השירות. מעבר לכך, הביקוש למתקני אכסון מלונאי גדל, וצפוי לגדול אף יותר עם חגי ישראל הקרבים וחופשות הקיץ, וקיים חשש ממשי כי מתקני האכסון המלונאי לא יעמדו בעומס הצפוי.

ד. לאחר שנים רבות של קיפאון בהקמת בתי מלון חדשים בעיר אילת, ישנן תכניות להקמת כ-15 בתי מלון חדשים וכן תכניות להרחבת מלונות קיימים, והקושי העיקרי הצפוי של היזמים הוא גיוס כוח אדם.

ה. העיר אילת וסביבותיה מצויות בתחרות מול שכנותיה. בחודש אפריל 2022 הודיעו חברות התעופה כי יפעילו טיסות לשארם א-שייח, דבר שיגביר את התחרות מול מתקני אכסון מלונאי בעיר אילת וסביבותיה. אחת הדרכים להתמודדות עם התחרות הינה מתן שירות מיטבי לאורחי מתקני האכסון המלונאי.

ו. לאורך השנים, נעשו ניסיונות רבים שמטרתם גיוס עובדים ישראלים למקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי באמצעות תמריצים שונים המפורטים להלן, אך ניסיונות אלו לא צלחו. לדוגמא: במסגרת מבצע "עובדה" ביוני 2006 נעשה ניסיון לגייס עובדים ישראלים למקצועות אלה באמצעות תכנית עידוד, אשר מעניקה מענקים גבוהים למצטרפים, אך לתכנית זו נרשמו בודדים בלבד. יצוין, כי נעשו פעולות נוספות, כגון: ירידי תעסוקה, פניה לשיתוף פעולה עם

מכיוון קדם צבאיות ומתן תמריצים כמפורט להלן:

1. שכר בסיס לחדרנים ישראלים עלה ל-37-33 ש"ח, לפי 176 שעות חודשיות.
2. מענק התמדה בתום 6 חודשים על סך 6,000 ש"ח.
3. הטבת מגורים לחדרן ישראלי ללא עלות (הלנה במגורים בעלות מלאה על חשבון המעסיק ללא השתתפות של העובד) בשווי של 900 ש"ח לחודש.
4. בונוסים בגין עמידה בתפוקה – ממוצע של 600 ש"ח בחודש.
5. עובד אשר עבד מעל 16 ימים בחודש זכאי ל-500 ש"ח הטבה.
6. בחודשי הקיץ, המהווים תקופת שיא בתיירות, ניתנת תוספת בסך של 60-80 ש"ח בימים ראשון וחמישי (ימי הגעות/עזיבות), ממוצע של 550 ש"ח לחודש.

על אף כל הפעולות המפורטות לעיל, שנעשו במטרה למשוך עובדים ישראלים למקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי, ובכלל זה כלל התמריצים שהוצעו לעובדים ישראלים, מתקני האכסון המלונאי לא הצליחו לגייס עובדים ישראלים למשרות אלה. קליטת העובדים הירדנים במתקני אכסון מלונאי בעיר אילת וסביבותיה, החל משנת 2014, הביאה לפתיחה מלאה של חדרי האירוח, תרמה לפתיחת עסקים נוספים, הובילה להחזרת עובדים ישראלים למעגל העבודה בעיר אילת ולהקטנת מספר העובדים הזרים (חסרי המעמד) במתקני האכסון המלונאי. לאור האמור, לעובדים הירדנים השפעה חיובית על איכות השירות הניתן למבקר במתקן האכסון המלונאי ומכאן הצורך בהגדלת מכסת העובדים הירדנים. במטרה לשמור על יציבות כוח האדם בענף המלונאות במקצועות החדרנות והניקיון וכן במטרה להמשיך ולספק מוצר תיירותי הולם ביחס לביקוש הגדל, נדרשת הגדלת מכסת הירדנים מ-1,500 עובדים ל-2,000 עובדים. יודגש, כי העסקת העובדים הירדנים בעיר אילת מהווה פרויקט דגל בנושא עובדים זרים בישראל ולאור כך יש לשאוף להמשיך ולקיים את ההסדר עם ירדן בנושא.

2. השבתם של העובדים הירדנים לסטטוס של עובדים יומיים - טרם משבר הקורונה נכנסו לישראל עובדים זרים אזרחי ירדן מדי יום ואיישו את רב משרות החדרנות והניקיון בבתי המלון בעיר אילת וסביבותיה, ללא לינה. עקב המגבלות שהוטלו עם פרוץ מגפת הקורונה, נאסרה כניסת עובדים ירדנים באופן יומיומי לשטחי המדינה. נוכח האמור, החלטה מס' 121 אפשרה העסקתם של עובדים אלה בכפוף ללינה בשטח המדינה ולעמידה בהנחיות משרד הבריאות. כך, במהלך חודש יולי 2020 חזרו העובדים הירדנים לעבוד במקצועות החדרנות והניקיון בבתי המלון באזור אילת, בכפוף ללינתם באזור אילת. כעת, עם הירידה בתחלואה, ובהתאם להודעת משרד הבריאות מיום 17.5.2022 לפיה החל מיום 21.5.22 תבוטל החובה לבצע בדיקת PCR בכניסה למדינת ישראל (בנתב"ג ובמעברים יבשתיים וימיים), לישראלים ולזרים, כך שעובדים ירדנים אשר יועסקו במתקני אכסון מלונאי באזור אילת לא יידרשו לבצע בדיקת PCR בכניסה לישראל או להציג תוצאה שלילית של PCR שנעשתה בירדן, הצעת מחליטים זו מבקשת להשיב את מעמדם של העובדים הירדנים למעמד של עובדים יומיים, לכל המאוחר עד ליום 1/8/2022.

3. שינוי הגדרת "אזור אילת" - משרד התיירות מבקש להרחיב את גבול "אזור אילת" לעיר אילת ולכל היישובים המצויים בתוך התחום המוניציפאלי של חבל אילת. כיום,

על פי ההגדרה הקיימת, רק קיבוץ יהל, למרות שנכלל בתחום המוניציפאלי של חבל אילות ומצוי במרחק של 2 ק"מ בלבד מהגבול הצפוני של נאות סמדר, אינו זכאי לעובדים ירדנים למתקני האכסון המלונאי בתחומו. על מנת לתת מענה למתחמי אירוח המצויים בכל חבל אילות המתפרנסים מתיירות, ובדומה למתקני אכסון מלונאי בעיר אילת מתקשים גם הם לגייס כוח אדם למקצועו החדרנות והניקיון, מבקש משרד התיירות, באמצעות הצעת מחליטים זו, לעדכן את הגדרת "אזור אילת" בהתאם למפורט לעיל. יצוין, כי השינוי בהגדרת "אזור אילת" יוצר התאמה בין תכניות פיתוח שונות לעיר אילת ולחבל אילות המתבססות על החלטות ממשלה דוגמת החלטות ממשלה מס' 4662 מיום 4.8.2019 והחלטת ממשלה מס' 752 מיום 5.12.21, אשר עוסקות בפיתוח התיירות, כלכלה, תחבורה, חקלאות ימית ורפואה בעיר אילת ובחבל אילות.

יובהר, כי הוראות חוקי העבודה חלות על העסקת העובדים הירדנים ובכללן הוראות בחוקים אלה שהפרתן מהווה עבירת פלילית או הפרה מינהלית. עוד מבקש משרד התיירות, באמצעות הצעת מחליטים זו, להגדיל את מכסת העובדים הזרים שנקבעה במסגרת החלטה מס' 4101, ועודכנה במסגרת החלטה מס' 175, בהתאם למפורט להלן.

בשנת 2019 נחתם הסכם בילטרלי מול הפיליפינים להבאת עובדים זרים, בהתאם להחלטה מס' 4101 כאמור, לפיו יועסקו עובדים אלה בענף המלונאות במקצוע החדרנות. עם פרוץ מגפת הקורונה וההגבלות שהוטלו בגינה, נסגרו לסירוגין מתקני האכסון המלונאי והוקפא הליך הבאת עובדים אלה, כך ששרד החוץ הודיע לממשלת הפיליפינים, על פי בקשת משרד התיירות, להשהות את הטיפול בגיוס העובדים עד להודעה חדשה. בהמשך, ועם תחילת התאוששות ענף המלונאות ופתיחה מחדש של מתקני האכסון המלונאים, נדרש כוח אדם למקצועות החדרנות והניקיון. על כן, בהחלטה מס' 175 בנושא סיוע לענף המלונאות בעקבות התמשכות משבר הקורונה, הוחלט, כי לאור המציאות דינאמית שעשויה להשתנות בשל מצב התחלואה, יש להעדיף את העסקתם של עובדים פלסטינים ולא של עובדים זרים המגיעים מחו"ל. לאור האמור, במסגרת החלטה מס' 175 הוגדלה מכסת העובדים הפלסטינים לענף המלונאות בעוד 1,000 עובדים (בנוסף למכסת העובדים שנקבעה במסגרת החלטת ממשלה מס' 3431 שעמדה על 1,000 עובדים פלסטינים, כך שסך מכסת העובדים הפלסטינים עומדת כיום על 2,000 עובדים) וצומצמה מכסת העובדים הזרים ל-1,000 עובדים (במקום 2,000 עובדים). יובהר, כי החלטה זו נועדה לשמור על המכסה הכללית של עובדים זרים המיועדים לענף המלונאות, כך מכסת העובדים הזרים הוקטנה, לאותה עת.

כיום, מכסת העובדים הפלסטינים, אשר עומדת על 2,000 עובדים, כאמור לעיל, מנוצלת באופן מלא, ובכל זאת המחסור בכוח אדם במקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי עודנו קיים. מחסור זה בא לידי ביטוי בכמות העובדים הממוצעת בענף המלונאות אשר פחתה משמעותית בשנים האחרונות. כך, על פי נתוני התאחדות המלונות בישראל, מספר העובדים הממוצע בענף המלונאות בשנת 2019 עמד על 42,000 עובדים, ועם תחילת משבר הקורונה הוצאו לחל"ת כ-37,500 עובדים בענף המלונאות. בהמשך הוחזרו חלק מהעובדים לעבודתם בענף, על פי התפתחות התפוסות, אך עקב עליות וירידות שנגרמו כתוצאה מהסגרים שהוטלו על המדינה בעקבות מגפת הקורונה איבד הענף אלפי עובדים אשר נטשו לטובת ענפים אחרים במשק. כיום, מספר העובדים בענף המלונאות עומד על 32,000 עובדים, כלומר, מדובר במחסור

של כ-10,000 עובדים לפחות בכל המקצועות בענף המלונאות, כאשר כ-40% מתוך מחסור זה אמורים למלא עובדי חדרנות וניקיון. נוכח האמור ולאור מורכבות הליך הבאת עובדים זרים בפועל, משרד התיירות מבקש להגדיל את מכסת העובדים הזרים המרבית ב-1,200 עובדים נוספים. העסקת עובדים אלו במתקני אכסון מלונאי תאפשר לספק שירות איכותי לתיירים, המשפיע ישירות על שביעות רצונו של התייר, והמהווה מנוע צמיחה כלכלי משמעותי למשק המדינה.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

היעדר כוח אדם בתפקידי החדרנות והניקיון מהווה את אחד החסמים העיקריים בתפעול מתקני האכסון המלונאי בישראל, כאשר היעדר כוח אדם מקצועי לתפקידים אלה מכביד על התנהלותם ותפעולם של מתקני האכסון.

תחלופת כוח האדם וחוסר מקצועיותו פוגעות גם באיכות המוצר התיירותי המסופק במתקני האכסון המלונאי בישראל ובתחושת יחס-תמורה נמוכים. מהנתונים בשטח עולה, כי המחסור בעובדים בתחום החדרנות והניקיון גורם בפועל לעיכובים בזמני מסירת חדרים לאורחים. תופעה נוספת הנובעת ממחסור בכוח אדם במקצועות האמורים היא "סגירת" חדרים במתקני אכסון מלונאי בתקופות בהן אין בנמצא כוח אדם מתאים, דבר המוביל אף הוא לפגיעה קשה בכלכלה. יודגש, כי איכות ניקיון וסידור החדרים היא אחד המדדים המשמעותיים המשפיעים על שביעות רצונם של האורחים מאירוח במתקני אכסון מלונאי.

משרד התיירות פועל לשיפור ופיתוח המוצר התיירותי כל העת. המוצר התיירותי הישראלי, בין היתר, מתמודד בתחרות בינלאומית מול מדינות נוספות ולכן יש הכרח לשפר ולשדרג אותו בכל זמן נתון, זאת על מנת לשמר את האטרקטיביות של המוצר התיירותי בישראל מול מדינות אחרות. תחלופת כוח אדם בתדירות גבוהה מובילה לפריון נמוך ושירות ברמה נמוכה, הפוגעים באופן ישיר בתחושת יחס-תמורה של התייר.

עם פתיחת עונת הקיץ והחזרה לשגרה, תוך הסתגלות לחיים לצד מגפת הקורונה, הביקוש למתקני אכסון מלונאי גדל ועמו הצורך בכוח אדם איכותי לענף המלונאות בכלל, ולמקצועות החדרנות והניקיון בפרט. כאמור, המחסור בעובדי חדרנות וניקיון במתקני האכסון המלונאי פוגע באיכות השירות התיירותי הניתן ובשביעות רצונו של התייר. משכך, משרד התיירות פועל לסייע למתקני האכסון המלונאי במתן פתרון למחסור בכוח אדם אשר משליך על איכות השירות והמוצר התיירותי, כאמור.

מעבר לאמור, לאור מגמת מחירי התעופה היורדים ולנוכח הגידול ביציאות תיירים לחו"ל, התחרות על התייר הולכת וגוברת. לפיכך, בעולם התחרותי הבינלאומי בו מדינת ישראל מתחרה מול מדינות אחרות, איכות בתי המלון מהווה פרמטר משפיע וככזה מעצבת את תודעת השירות ואת חוויית התייר באופן קבוע. לאור האמור, יש לפעול לשיפור חוויית התייר במדינת ישראל בכלל ובאזור אילת בפרט, בין השאר, באמצעות הסתייעות בכוח אדם מקצועי, מתאים ומחויב, כפי שפורט לעיל.

לאורך השנים, נעשו ניסיונות רבים למשיכת עובדים ישראלים באמצעות תמריצים שונים, אך ניסיונות אלו לא צלחו, לדוגמא: במסגרת מבצע "עובדה" ביוני 2006 נעשה ניסיון לגייס ישראלים למקצועות הניקיון והחדרנות לבתי המלון באמצעות תכנית עידוד, אשר מעניקה מענקים גבוהים למצטרפים, אך לתכנית זו נרשמו בודדים בלבד. כמו כן, משרד התיירות פעל לעידוד תעסוקת עובדים מהמגזר הבדואי במלונות ים המלח בשיתוף עם מרכז ריאן בנגב

ובמשך חודשים פעלו הסעות פרטיות מסובסדות לעובדים מהישובים הבדואים, מה שאמור היה לסייע בהגברת הביקושים אך זה לא צלח. בנוסף, הוחלט לתמרץ עובדים שישתלבו במקצועות הניקיון והחדרנות באמצעות מענקי התמדה של כ-5,000 ₪ שיוענקו בשתי פעימות, לאחר חצי שנת עבודה ובתום שנת עבודה. על אף מאמצים אלה, הנשירה מהתכנית הייתה גבוהה והשתתפו בה עובדים בודדים בלבד. כמו כן נערכו ירידי תעסוקה, פניה לשיתוף פעולה עם מכינות קדם צבאיות ומתן תמריצים שונים. על אף כל הניסיונות לגיוס עובדים לתחום הניקיון והחדרנות, התחלופה הגבוהה בקרב העובדים שגויסו גרמה לפיריון נמוך, להעסקת כוח אדם שאינו תואם ולהוצאות עודפות.

כישלון המאמצים השונים אשר ננקטו על ידי המלונאים ועל ידי הממשלה לעידוד תעסוקת ישראלים בתחום החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי, בהתאם למתואר לעיל, הוביל למסקנה כי ישראלים כמעט ואינם מעוניינים לעסוק במקצועות הניקיון והחדרנות בענף המלונאות ולכן העסקת העובדים הזרים במקצועות אלו אינה באה על חשבון עובדים ישראלים, ועל כן אינה משפיעה שלילית על המשק. אי לכך, משרד התיירות פועל להגדלת מכסת העובדים הזרים כך שיינתן מענה למחסור האמור וכן על מנת לספק מוצר ושירות תיירותי איכותי לתייר.

יתרה מכך, ככל שמתקני האכסון המלונאי יעניקו תמורה מלאה לתייר, כך הביקוש למתקני האכסון יגדל, מה שיביא לפתיחת מתקני אכסון נוספים ולפתיחת עסקים תומכים נלווים המהווים מנוע צמיחה משמעותי למשק המדינה.

תקציב

לא רלוונטי;

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי;

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – אינו מתנגד להחלטה.

שר החוץ – אינו מתנגד להחלטה.

שרת הפנים – אינה מתנגדת להחלטה.

שרת הכלכלה והתעשייה – אינה מתנגדת להחלטה.

שר הבריאות - אינו מתנגד להחלטה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה 175 מיום 25.7.2021;

החלטת ממשלה מס' 121 מיום 20.6.2020 ;

החלטת ממשלה מס' 1773 מיום 29.06.14 ;

החלטת ממשלה מס' 4073 מיום 27.7.2018 ;

החלטת ממשלה מס' 4101 מיום 5.8.2018 ;

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד התיירות.

סיווגים

סיווג ראשי : 01 ביצועי ;

תחום פעולה עיקרי : 02 חברה וכלכלה ;

מגיש : שר התיירות

**י"ד בסיון התשפ"ב
13 ביוני 2022**

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

העסקת עובדים זרים בענף המלונאות – תיקון החלטות ממשלה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

המחסור החמור בכוח אדם בתחום החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי הינו אחד מחסמי התיירות המרכזיים בפיתוח תעשיית התיירות בישראל. מגפת הקורונה גרמה לפגיעה קשה בתעשיית התיירות, בכלל ובענף המלונאות, בפרט. פגיעה זו מתבטאת, בין היתר, בהחמרת המחסור בכוח אדם במקצועות החדרנות והניקיון במתקני אכסון מלונאי בארץ, שהחל עוד טרם משבר הקורונה והחמיר כאמור במהלכו. ההגבלות אשר הוטלו עקב משבר הקורונה הורו, בין היתר, על סגירת מתקני אכסון מלונאי לסירוגין, ובעקבות כך הובילו להוצאת רבים מעובדי ענף המלונאות לח"ת, נסיבות שיצרו חוסר יציבות תעסוקתי. על אף הסרת ההגבלות האמורות, לא נרשמה התאוששות התעסוקה בענף המלונאות מאחר ורבים מהעובדים מצאו עבודה בתחום אחר ולא שבו לעבודתם הקודמת בענף המלונאות. מעבר לאמור, הניסיונות הרבים שנעשו ע"י ממשלת ישראל והתאחדות בתי המלון לגיוס עובדים ישראלים בתחום זה כשלו (ירידי תעסוקה, הענקת תמריצים וכיו"ב), דבר המקשה מאוד על שיקום ענף המלונאות, שכן מחסור זה בכוח אדם מכביד על יכולת התנהלות מתקני האכסון המלונאי, תפעולם וחזרתם לשגרה.

תחלופת כוח אדם וחוסר מקצועיותו בעקבות המתואר לעיל, פוגעים גם באיכות המוצר התיירותי המסופק במתקני אכסון מלונאי בישראל ובתחושת יחס-תמורה נמוכים. איכות ניקיון וסידור החדרים היא אחד המדדים המשמעותיים המשפיעים על שביעות רצונם של האורחים מאירוח במתקני אכסון מלונאי. המוצר התיירותי הישראלי, בין היתר, מתמודד בתחרות בינלאומית מול מדינות נוספות ולכן יש הכרח לשפר ולשדרג אותו בכל זמן נתון, זאת על מנת לשמר את האטרקטיביות של המוצר התיירותי בישראל מול מדינות אחרות. תחלופת כוח אדם בתדירות גבוהה מובילה לפריון נמוך ושירות ברמה נמוכה, הפוגעים באופן ישיר בתחושת יחס-תמורה של התייר.

בנוסף, עם פתיחת עונת הקיץ והחזרה לשגרה, תוך הסתגלות לאורח חיים לצד נגיף הקורונה, קיים גשוג בתיירות הפנים לצד עליה בתיירות הנכנסת. משרד התיירות פועל לשיפור ופיתוח המוצר התיירותי כל העת ולשיקום התיירות בארץ, ובתוך כך מתקני אכסון מלונאי מצויים בתפוסה גבוהה מאוד, מצד אחד ובמחסור בכוח אדם במקצועות החדרנות והניקיון, מצד שני. המחסור האמור בעובדי חדרנות וניקיון במתקני אכסון מלונאי מציב בפני מתקני אכסון אלה אתגר במתן שירות לאורחי המתקנים ופוגע באיכות המוצר התיירותי.

מגפת הקורונה יצרה חוסר וודאות גדול בענף התיירות, בכלל ובתחום המלונאות, בפרט. סבירות גבוהה היא כי ללא העובדים הזרים מתקני האכסון המלונאי ייתקלו בקשיים מהותיים בתפעולם וקשה לחזות כיצד יוכלו להמשיך ולהתנהל נוכח המחסור בכוח אדם.

על מנת לסייע לענף המלונאות, במסגרת הצעת המחליטים, מבקש משרד התיירות להגדיל את מכסת העובדים הזרים ב-1,200 עובדים נוספים, וכן את הגדלת מכסת העובדים הירדנים, המיועדים לאזור אילת, ב-500 עובדים נוספים, השבתם לסטטוס של עובדים יומיים ושינוי הגדרת "אזור אילת", הכל בהתאם לנימוקים המפורטים בהצעת המחליטים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעת החלטה זו אינה מעוררת קשיים משפטיים;

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד הפנים – אין מניעה לאשר את ההצעה;

משרד החוץ – אין מניעה לאשר את ההצעה;

משרד האוצר – אין מניעה לאשר את ההצעה;

משרד הכלכלה והתעשייה – אין מניעה לאשר את ההצעה;

משרד הבריאות – אין מניעה לאשר את ההצעה;

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור הצורך המקצועי ולאור העובדה שההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים, אין מניעה לאשר את ההצעה.

יועמ"ש משרד התיירות

קובסניאנו דוד, עו"ד

תפקיד

שם

חתימה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 865 של הממשלה מיום 26.12.2021.

סיוע לענף התיירות לאור כניסת זן האומיקרון של נגיף הקורונה ותיקון החלטות ממשלה

.865

מחליטים, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 327 מיום 16 באוגוסט 2020, מס' 466 מיום 25 באוקטובר 2020 ומס' 175 מיום 25 ביולי 2021 (להלן – החלטה 175) שעניינן סיוע לענף המלונאות בעקבות משבר הקורונה, אשר קבעו מנגנון סיוע ייחודי לשמירת התשתית של המתקנים המלונאיים, ונוכח התמשכות משבר הקורונה וכניסת הזן החדש אומיקרון והפגיעה המתמשכת בתעשיית התיירות אשר טרם חזרה לשגרה מלאה בשל ההגבלות שעדיין קיימות על כניסת תיירים לישראל, לקבוע כמפורט להלן:

א. לתקן את החלטה 175 באופן הבא:

- (1) במקום סעיף 1(ב), יבוא "התקציב למתן המענקים בתקופת ההארכה לא יעלה על 150 מיליון ₪ ובכל מקרה סך המענקים המשולמים מתוקף החלטה מס' 327 ומתוקף החלטה זו לא יעלה על 450 מיליון ₪". מתוך תקציב זה 15 מיליון ₪ מתקציב משרד התיירות והיתרה תקציב תוספתי.
- (2) לתקן את סעיף 2(א) כך שבמקום "31.12.2021" יבוא "31.12.2022", כך שתוארך התקופה המוגדרת למכסות בשנה.
- (3) אחרי סעיף 1(ג) להוסיף "(ד) להטיל על משרד התיירות לעדכן את נוהל תשלום מענקים למתקנים מלונאיים בעקבות מגפת הקורונה, כך שיינתנו מענקים בשיעור מופחת עבור חודש יולי 2021 עד חודש דצמבר 2021 גם למתקנים מלונאיים שנפתחו החל מיום 1.11.2019 ועד יום 1.2.2020, במסגרת מתווה חריגים".

מזכירות הממשלה

ב. לתקן את סעיף 1 בהחלטת הממשלה מס' 121 מיום 21 ביוני 2020 בדבר העסקת עובדים זרים ירדנים במלונות באזור אילת ותיקון החלטות ממשלה, כך שבמקום המילה "מלונות" יבואו המילים "מתקני אכסון מלונאי".

ג. להטיל על משרד התיירות בתאום עם משרד האוצר לגבש נוהל לתמיכה במארגני תיירות נכנסת, כמפורט להלן:

(1) הסיוע בגין הוצאות תחזוקת המשרד יינתן לתקופה שבין יום 1.7.2021 ליום 31.12.2021.

(2) הזכאות לסיוע הנוסף תינתן למארגן תיירות נכנסת אשר עומד, בין השאר, בתנאים הבאים:

א. מחזור הכנסותיו מתיירות נכנסת בשנת 2019 היה לפחות 2 מיליון ₪.

ב. הכנסותיו מתיירות נכנסת בתקופת הנוהל ירדו לפחות ב-80% מסך הכנסותיו בתקופה המקבילה בשנת 2019.

ג. חווה ירידה של לפחות 80% במחזור הפעילות הכוללת בתקופת הנוהל, ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2019.

(3) הסיוע למארגני תיירות נכנסת על פי נוהל זה יעמוד על 30 מיליון ₪ שמקורו בתקציב תוספתי. כמו כן, יועמד תקציב נוסף בסך 30 מיליון ₪ מתקציב משרד התיירות עבור קרן שיווק למארגני תיירות נכנסת לתקופה מאפריל 2021 עד מרץ 2022.

(4) מטרת הגדלת התמיכה במארגני תיירות נכנסת, היא נוכח הפגיעה החמורה בסקטור זה, ומתוך הכרה בחשיבות מארגני התיירות הנכנסת כסקטור חשוב להתאוששות עתידית של ענף התיירות בישראל, ובמטרה כי עם חלוף הקורונה, יתקיימו פעולות שיווק כאמור באופן יעיל על ידי מארגני תיירות בעלי ניסיון ומומחיות בתחום.

ד. להטיל על משרד התיירות, בשיתוף משרד האוצר, להגדיל ולהרחיב את היצע הסיורים המסובסדים הנערכים לציבור על ידי מורי דרך מוסמכים, ולערוך כל התקשרות הנדרשת לצורך כך

מזכירות הממשלה

לשנת 2022. תקציב התכנית יעמוד על 25 מיליון ₪, 10 מיליון ₪ מתקציב משרד התיירות ו-15 מיליון ₪ מתקציב משרד האוצר.

ה. לרשום את הודעת שרת הכלכלה והתעשייה כי תפעיל למשך חצי שנה מיום קבלת החלטה זו תכניות תעסוקה והכשרה ותרחיב את מנגנון מלגות ההכשרה, לרבות צמצום תנאי הסף לזכאות למלגה, כך שיוענקו מלגות של עד 10,000 ש"ח לעובדים מענף התיירות אשר נפגעו עקב משבר הקורונה, בהתאם לאישור שקיבלו ממשרד התיירות בעניין זה.

ו. להסמיך את שר האוצר ושר התיירות להאריך את הסיוע הניתן במסגרת סעיפים א(1) ו-ב) לעד שלושה חודשים נוספים, במסגרת התקציב שנקבע בהחלטה זו, וזו ככל שקיימות הגבלות במהלך הרבעון על כניסת התיירים וכי מצאו כי הדבר נדרש.

ז. כלל הקצאות התקציבים התוספתיים על ידי משרד האוצר יוקצו מהמסגרת התקציבית להתמודדות עם נגיף הקורונה.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 175 של הממשלה מיום 25.07.2021.

סיוע לענף המלונאות בעקבות התמשכות משבר הקורונה ותיקון החלטות
ממשלה

.175

מ ח ל י ט י ם :

1. בהמשך להחלטות הממשלה מס' 327 מיום 16.8.2020 (להלן – החלטה מס' 327) ומס' 466 מיום 25.10.2020, אשר קבעו מנגנון סיוע ייחודי לשמירת התשתית של המתקנים המלונאיים ונוכח התמשכות משבר הקורונה והפגיעה בתעשיית התיירות אשר טרם חזרה לשגרה מלאה בשל ההגבלות שעדיין קיימות על כניסת תיירים לישראל, לקבוע כמפורט להלן:

א. להטיל על משרד התיירות להאריך ולעדכן את נוהל תשלום מענקים למתקנים מלונאיים בעקבות מגפת הקורונה (להלן – נוהל הסיוע), כך שיינתנו מענקים מחודש יולי 2021 עד לחודש דצמבר 2021 (להלן – תקופת ההארכה), בשינויים הבאים:

(1) "חייב במס" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, אשר עיקר ההכנסות מהפעלת המתקן המלונאי בגינו הוגשה הבקשה מופיעות בדוחותיו הכספיים (להלן – העוסק), יהיה זכאי למענק על פי הנוהל, אם יעמוד בכל התנאים הבאים:

א) מחזור הכנסותיו של העוסק מכלל עסקיו בתקופת ההארכה ירד בשיעור של לפחות 40% ביחס למחזור הכנסותיו מכלל עסקיו בתקופה המקבילה בשנת 2019.

ב) הכנסות המתקן המלונאי מתיירות נכנסת בשנת 2019 היו לפחות 40% מסך הכנסותיו באותה שנה.

מזכירות הממשלה

ג) הכנסות המתקן המלונאי בתקופת ההארכה ירדו בשיעור של לפחות 40% ביחס למוצע הכנסותיו בתקופות המקבילות בשנים 2018 – 2019.

2) עוסק אשר קיבל במהלך תקופת הקורונה מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות לפי חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש)(הוראת שעה), התש"ף-2020, יהיה זכאי לסכום מוגדל בגין כל חדר במתקן המלונאי, כפי שייקבע בנוהל הסיוע.

ב. התקציב למתן המענקים בתקופת ההארכה לא יעלה על 60 מיליון ש"ח, ובכל מקרה לא יעלה סך המענקים המשולמים מתוקף החלטה זו ומתוקף החלטה מס' 327, על מסגרת התקציב שהוקצתה לשם מענקים למלונות בהחלטה 327, שעומדת על 300 מיליון ש"ח.

2. לתקן את החלטת הממשלה מס' 121 מיום 21 ביוני 2020 שעניינה העסקת עובדים זרים ירדנים במלונות באזור אילת ותיקון החלטות ממשלה (להלן – החלטה מס' 121), כך:

א. במקום סעיף 7 יבוא "מבלי לגרוע מהמנגנון הקבוע בסעיף 2(ב) להחלטה מס' 1773, להורות על ביטול סעיף 3 בהחלטה 1773 וסעיף 5 בהחלטה מס' 4073, ובמקום יבוא: "המכסות המוגדרות בהחלטה זו יעמדו בתוקף עד ליום 31.12.2021. בהתאם לכך, להנחות את מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה להקצות היתרים להעסקת העובדים הירדנים, באישור שרת הפנים בלבד, כך שתוקצה מלוא המכסה המרבית הקבועה בהחלטה זו (1,500), בהתאם לקריטריונים להקצאת היתרים אלה שנקבעים בנוהלי הרשות ומפורסמים על ידיה באתר. ההיתרים שיונפקו מכוח סעיף זה, יהיו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2021".

ב. במקום סעיף 10 יבוא "להבהיר כי מעסיק בעל היתר יהיה אחראי, בתקופת פנדמיית הקורונה, לדאוג לקיום ביצוע הוראות משרד הבריאות למניעת הפצת נגיף הקורונה הן במקומות העבודה והן במגורי העובדים הירדנים, וכן לקבוע כי במקרה שעובד ירדני יידרש לשהות בבידוד, חובת אספקת מקום הבידוד לעובדים המבודדים בהתאם להנחיות משרד הבריאות או רשות האוכלוסין וההגירה תחול על המעסיק ועל חשבונו, לרבות אספקת ארוחות

מזכירות הממשלה

- לעובדים ורשת אלחוטית בשטחי המגורים בתקופה זו כאמור
בנוהלי הרשות. "
3. להגדיל את המכסה המרבית של עובדים פלסטיניים בענף המלונאות,
כפי שנקבעה בסעיף 8(ג) להחלטת ממשלה מס' 3431 מיום 11 בינואר
2018, בסך של עד 1,000 עובדים נוספים.
4. א. לתקן את החלטת הממשלה מס' 4101 מיום 5.8.2018 באופן הבא:
- 1) בסעיף א' במקום המילים "1,000 עובדים זרים" יבוא "500
עובדים זרים".
 - 2) בסעיף ז' במקום המילים "בעוד 1,000 עובדים זרים נוספים"
יבוא "בעוד 500 עובדים זרים נוספים".
- ב. יודגש כי אין בתיקון החלטה מס' 4101 כאמור לעיל לפגוע ביישום
ההסכם הבילטרלי של מדינת ישראל עם הפיליפינים בנושא
העסקת עובדים זרים בענף המלונאות בישראל (להלן – ההסכם).
- ג. הממשלה רושמת לפנייה כי תפעל לקידום ההסכם מוקדם ככל
האפשר, כל זאת בהתאם לצורך שיהיה בענף המלונאות בישראל.
5. עוד יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל
הינם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים
שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של
העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך
עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות
ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים
באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים ובאופן התואם את הדין
ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים, כמו גם מצב חירום
בישראל וכיו"ב. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של
עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר
להעסקת עובדים זרים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף
כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם
של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 121 של הממשלה מיום 21.06.2020 .

העסקת עובדים זרים ירדנים במלונות באזור אילת ותיקון החלטות
ממשלה

.121

מ ח ל י ט י ם , לתקן את החלטת הממשלה מס' 1773 מיום 29.06.2014 (להלן – החלטה מס' 1773) ואת החלטת הממשלה מס' 4073 מיום 27.07.2018 (להלן – החלטה מס' 4073):

1. לתקן את סעיף 1 בהחלטה מס' 1773 ולשלב בו את סעיף 2 להחלטה מס' 4073, כך שבמקומו יבוא: "לפעול להסדרת מסגרת להעסקתם של עד 1500 עובדים אזרחי ירדן במלונות באזור אילת, בעבודות שנקבעו בנוהלי רשות האוכלוסין וההגירה בהמלצת הוועדה המייעצת מתוקף סעיף 2(ב)(1) להחלטה 1773 ולהחלטה דנן. לעניין החלטה זו יוגדר "אזור אילת" בכל הנוגע להעסקת עובדים ירדנים במלונות כאזור עד לגבול הצפוני של יישוב נאות סמדר".

2. להורות על ביטול סעיף 3 להחלטה מס' 4073 וסעיף 2(ב)(3) להחלטה מס' 1773 ובמקומם יבוא "תוקף ההיתרים שהונפקו כדין על ידי רשות האוכלוסין וההגירה יוגבל עד ליום 31.12.2021".

3. בנוסף לאמור, לתקן את סעיף 2(ב)(1) להחלטה מס' 1773 כך שבמקום המילים "30 יום" יבוא "7 ימים".

4. לתקן את סעיף 2(ב)(1) להחלטה מס' 1773 וכל מקום שבו מופיעות המילים "משרד הכלכלה", להחליף במילים "זרוע העבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים" מכוח החלטה מס' 1754 של הממשלה מיום 31/7/2016 ולעניין סעיף 2(ב)(2) להחלטה מס' 1773, להחליף את המילים "שר הכלכלה" למילים "שר העבודה" בהתאם להחלטה כאמור.

5. להנחות את מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, שמונה כממונה על ידי שר הפנים, לפי סעיף 1 לחוק עובדים זרים, התשנ"א–1991 (להלן – חוק

מזכירות הממשלה

עובדים זרים) להקצות היתרים שתוקפם עד ליום 15.8.2020 להעסקת עד 700 עובדים אזרחי ירדן בהתאם להחלטה זו (להלן - מכסה ראשונית או פעימה ראשונה), בהתאם לקריטריונים שייקבעו ע"י הוועדה המייעצת שהוקמה מכוח סעיף 2(ב)1) בהחלטה מס' 1773. הארכת תקופת היתרים אלה תהיה בהתאם לאמור בסעיף 7 להחלטה זו.

6. על אף האמור, לתקן את סעיף 2(ב)2) להחלטה מס' 1773, כך שיש למחוק את המילים "למעט המכסה הראשונית" ובמקום המילים "500 היתרים לפעימה הראשונה" יבוא "700 היתרים לפעימה הראשונה" ולהחליף את המילים "עד 500 מהיתרים בכל פעימה" במילים "עד 800 היתרים בפעימה השנייה", וזאת כדי לא לחרוג מהמכסה המרבית.

7. מבלי לגרוע מהמנגנון הקבוע בסעיף 2(ב) להחלטה מס' 1773, להורות על ביטול סעיף 3 בהחלטה 1773 וסעיף 5 בהחלטה מס' 4073, ובמקומם יבוא: "המכסות המוגדרות בהחלטה זו יעמדו בתוקף עד ליום 31.12.2021. הוועדה המייעצת, שהוקמה מכוח סעיף 2(ב)1) בהחלטה מס' 1773, תפעל לבחינת שיעור האבטלה בעיר אילת לפי נתוני שירות התעסוקה, וההחלטה בנוגע להיקף ולתוקף המכסות תתקבל באופן הבא:

א. הוועדה המייעצת תתכנס, תקבע את הקריטריונים לחלוקת ההיתרים, תבחן את הצורך בהמשך הארכת תוקף והיקף המכסות וההיתרים להעסקת העובדים הירדנים ותתווה תכנית לעידוד העסקתם של עובדים ישראלים בענף המלונאות בעיר אילת ובפרט במקצועות החדרנות והניקיון.

ב. הוועדה המייעצת תגיש עד ליום 31.7.2020 את המלצותיה בעניין המשך הארכת תוקף המכסה הראשונית למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה אשר יפעל בהתאם להתייעצות עם הגורמים הקבועים בסעיף 2(ב)2) להחלטה מס' 1773, ועל מנת שיעביר המלצתו לשר הפנים.

ג. הוועדה המייעצת תגיש עד ליום 15.9.2020 את המלצותיה בעניין המשך הארכת תוקף המכסה הראשונית למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה אשר יפעל בהתאם להתייעצות עם הגורמים הקבועים בסעיף 2(ב)2) להחלטה מס' 1773 ועל מנת שיעביר המלצתו לשר הפנים.

ד. לעניין הארכת תוקף והיקף המכסות, ההמלצות של הוועדה המייעצת יהיו כפופות להגבלות הבאות:

מזכירות הממשלה

1. אם שיעור האבטלה במועד התכנסות הוועדה, יעלה על 15%, תעביר הוועדה המלצותיה באם יש מקום להאריך תוקף המכסה הראשונית.
2. אם שיעור האבטלה יהיה פחות מ-15% אך גבוה מ-7.5%, יוארך תוקף המכסה הראשונית עד ליום 15.10.2020 באופן מידי, והוועדה תעביר המלצותיה האם יש מקום להאריך את תוקף המכסה הראשונית לפרק זמן נוסף.
- ה. הוועדה תתכנס בכל נקודת זמן נוספת, לפי שיקול דעתה, ואם שיעור האבטלה יעמוד על או יהיה פחות מ-7.5%, יוארך תוקף המכסה הראשונית עד ליום 31.12.2021 ותוגדל המכסה למכסה המרבית על פי החלטה זו (1500) באופן אוטומטי.
8. להורות על ביטול סעיף 2(ב)4 להחלטה מס' 1773.
9. לאחר סעיף 4(ג) להחלטה מס' 1773 יבוא סעיף 4(ד) כלהלן: "על אף האמור בסעיף 4(ג), בשל משבר הקורונה ובהתאם להנחיות משרד הבריאות, 700 העובדים אזרחי ירדן (המכסה הראשונית) שיועסקו בעיר אילת עד ליום 15.10.2020, בהתאם לאמור בסעיף 5 להחלטה זו, יישארו ללון בעיר אילת למשך תקופת העסקתם מתוקף החלטה זו. לפני תחילת עבודתם יידרשו העובדים הירדנים לשהות בבידוד של 14 יום בהתאם להנחיות משרד הבריאות. יובהר, כי במהלך תקופת העסקת 700 העובדים הירדנים בהתאם לאמור בהחלטה זו, לא יורשו העובדים לצאת את הארץ לצורך ביקור משפחות בירדן או כל צורך אחר ולחזור לישראל. עובד ירדני שבחר לצאת מישראל, לא יורשה לחזור ולעבוד בישראל, אלא אם ישהה שוב בבידוד של 14 יום בהתאם להנחיות משרד הבריאות. הנחיות בדבר תנאי הבידוד של העובדים הירדנים, תנאי הלינה והנחיות מקצועיות אחרות בהקשר של בריאות הציבור, לרבות בדבר התייחסות במקרה של תחלואה, תגובשנה על ידי משרד התיירות, תאושרנה על ידי משרד הבריאות ותחייבנה את כלל הנוגעים בדבר.
10. בכל הנוגע לתשלום שכר לעובדים בתקופת הבידוד, חלה, ככל שלא תבוטל או תתוקן, תעודת המחלה הגורפת של משרד הבריאות, כפי שעודכנה ביום 9.3.2020 על ידי משרד הבריאות, וכותרתה "עדכון תעודת מחלה גורפת לעובד השוהה בבידוד לפי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש 2019) (בידוד בית) (הוראת שעה), התש"ף-2020", לפיה רשאי העובד לנכות ממכסת ימי המחלה הצבורה שלו כנגד היעדרות בתקופת הבידוד, ככל שלא יהיה בה שינוי. ערב תחילת תקופת הבידוד

חייב מעסיק לידע את עובדו האם קיימת לאותו עובד מכסת מחלה צבורה ואם קיימת - מספר ימי הזכאות כאמור. בנוסף לכך, המעסיק, כהגדרתו להלן, יידרש לספק ארוחות לעובדים ורשת אלחוטית (wi-fi) בשטחי המגורים בתקופה זאת.

11. בתקופת לינתם של העובדים באילת, לרבות בתקופת ימי הבידוד, חלה על המעסיק בעל ההיתר להעסיקם (להלן - המעסיק), החובה לספק לעובדים מגורים הולמים לפי סעיף 1ה' לחוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו, ולעמוד בכל החובות החלות על הצדדים ליחסי העבודה, לרבות מכוח חוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו.

12. להטיל על שר החוץ לפעול מול הרשויות בירדן לקידום עיגון ההסדרים האמורים בהחלטה זו.

13. יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל הינם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 4101 של הממשלה מיום 05.08.2018.

4101.

קידום והבאת עובדים זרים לתחום המלונאות - המשך הדיון

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מסי' 2209 מיום 22.12.16 (להלן – החלטת ממשלה 2209) בדבר הפחתת הנטל הרגולטורי במשרד התיירות – הסרת חסמים וקידום ענף המלונאות לשם הוזלת מחירי הנופש בישראל:

א. לקבוע מכסה של עד 1,000 עובדים זרים מנוסים שיועסקו בענף המלונאות במקצוע החדרנות, הכל בכפוף לקיום התנאים שלהלן.

ב. הבאת העובדים תיעשה אך ורק ממדינה אשר התקשרה עם מדינת ישראל בהסכם או בהסדר בילטרלי לתחום התיירות להבאת עובדים זרים, והכל בהתאם להמלצות הצוות הבין-משרדי שהוקם בסעיף 9 להחלטת הממשלה 2209 (להלן – הצוות הבין-משרדי). הסכם או הסדר כאמור יכלול מנגנונים בדבר גיוס והשמה של העובדים אשר יצמצמו את האפשרות לגביית דמי תיווך שלא כחוק, וכן הסדרים בדבר יידוע העובדים לגבי זכויותיהם וחובותיהם בישראל. משרד החוץ, בשיתוף עם רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד המשפטים, יכינו טיוטת הסכם תוך פרק זמן שלא יעלה על 30 ימים ממועד החלטה זו. חברי הצוות הבין-משרדי, יסייעו באופן מלא לשם עמידה בלוח זמנים זה.

ג. להטיל על הצוות הבין-משרדי לגבש את מכלול הקריטריונים והתנאים לשם הקצאתם והעסקתם של העובדים הזרים ובכלל זה, להמליץ על מדינות מוצאם של העובדים, תנאי הסף הנדרשים מהם, תנאי השכר, הקמת מנגנון פיקוח ובקרה על העסקתם של העובדים הזרים ועוד. משרד המשפטים יצורף לצוות. סעיף זה יבוצע תוך פרק זמן שלא יעלה על 14 ימים ממועד החלטה זו.

ד. להטיל על שר החוץ להוביל מגעים לקידום הסכם או הסדר בילטרלי, כאמור בסעיף ב' לעיל, מול מדינות המוצא של העובדים הזרים ולקדם

מזכירות הממשלה

חתימה על הסכמים או הסדרים כאמור, וזאת בהתאם להמלצות הצוות הבין-משרדי.

ה. להטיל על רשות האוכלוסין וההגירה לקבוע נוהל, בתיאום ובשיתוף משרד התיירות ובכפוף להמלצת הצוות הבין-משרדי בנושא מתן היתרים להעסקת העובדים הזרים. בנוהל ייקבע, בין היתר, כי משרד התיירות יעביר לרשות האוכלוסין וההגירה המלצות לחלוקת ההיתרים להעסקת העובדים הזרים בין בתי המלון שיגישו בקשות, כי תינתן עדיפות לבתי מלון המדורגים בהתאם לתקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג-2013 וכי יתאפשר לעובדים הזרים לעבור בין בתי מלון בעלי היתרים להעסקתם בתנאים שייקבעו בנוהל. הנוהל ייכתב תוך פרק זמן שלא יעלה על 14 ימים ממועד קבלת החלטה זו.

ו. להטיל על שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים להגיש לאישור הכנסת תיקון לתקנות עובדים זרים (פיקדון לעובדים זרים), התשע"ו-2016 על מנת לקבוע שהתקנות הנ"ל יחולו גם על מעסיקים של עובדים זרים בענף המלונאות. הגשה זו תתבצע תוך פרק זמן שלא יעלה על 18 ימים ממועד קבלת החלטה זו. פרסום התקנות יהווה תנאי למימוש מכסת העובדים הזרים על פי החלטה זו.

ז. ככל שמכסת העובדים הזרים האמורה בסעיף א' תגיע למיצוי של 80%, תגדל המכסה בעוד 1,000 עובדים זרים נוספים, בכפוף לתנאים שלעיל ולאחר שיתקיימו הפעולות הבאות:

1. משרד התיירות יכנס את הצוות הבין-משרדי לרבות נציג משרד המשפטים ויגבש מסמך המציג את השלכות כניסת העובדים הזרים על ענף התיירות והצורך, ככל שקיים, בעובדים זרים נוספים. במסמך זה יוצגו נתונים בנוגע לתנאי ההעסקה של עובדים בענף, השינוי בשיעור העסקת ישראלים, ההשפעה על ענף התיירות וכיו"ב.

2. המסמך יועבר לעיון ואישור מנכ"ל המשרדים שבצוות הבין-משרדי, אשר יעבירו, ברוב קולות, המלצה מנומקת בכתב לידי שר הפנים, בה ימליצו על ביצוע הגדלת המכסה האמורה בסעיף א', בתוספת הקבועה בסעיף ז', כולה או חלקה, ומועדים ותנאים לצורך מימושה.

ח. יודגש, כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל הם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל

המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים, ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים, משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

ט. לשם צמצום הפגיעה בתעסוקה ובשכר של עובדים ישראלים, ככל שבסוף כל שנה קלנדרית, החל מסוף שנת 2020, שיעור העובדים הלא ישראלים (עובדים זרים ועובדים פלסטיניים) במגזר העסקי יעלה על שיעור של 8.5% ביחס לעובדים הישראלים (על פי נתוני למ"ס, לוח 1.1 ולוח 5.7), בהתאם להודעה של הממונה על התקציבים במשרד האוצר למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, יוקטנו מכסות העובדים הזרים כאמור בהחלטה זו באופן יחסי, וזאת בתיאום ובסיכום בין משרד התיירות, משרד האוצר, רשות האוכלוסין וההגירה, משרד החוץ ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים אשר יחליטו על אופן ביצוע ההקטנה.

י. לרשום את הודעת שר האוצר על הקצאת שני תקני כוח אדם עבור רשות האוכלוסין וההגירה הנדרשים ליישום ההחלטה, אשר יתוקצבו מתקציב משרד האוצר. מימוש הקצאת 1,000 העובדים הזרים הנוספים, כאמור בסעיף ז' לעיל, יהיה בכפוף לקבלת החלטת ממשלה בדבר פעולה מאזנת, כמשמעותה בסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, הנדרשת לצורך מימון העלויות הכרוכות בהבאת אותם 1,000 עובדים נוספים, ובכלל בטיפול הנדרש על ידי רשות האוכלוסין וההגירה לאחר הגעת העובדים לישראל, וכן אכיפת תנאי העסקתם.